

Posudek diplomové práce

Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy

Katedra francouzského jazyka a literatury

Autor/Autorka diplomové práce: **Bc. Marie Eiblová**

Název práce: ***LA FAUTE ET L'ERREUR DANS L'ENSEIGNEMENT DU FLE DANS LES LYCÉES TCHÈQUES***

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Tomáš Klinka

Oponent diplomové práce: Mgr. Kateřina Vychopňová, PhD.

Bc. Marie Eiblová se ve své diplomové práci věnuje problematice chyby a chybování ve výuce jazyka, zaměřuje se pak zejména na chybu v písemném projevu/překladu z jazyka českého do francouzského. Cílem práce je analyzovat na základě teoretických poznatků uvedených v první části práce 15 překladů studentů posledních ročníků gymnázia, reflektovat chyby, kterých se při překládání dopustili, a následně analyzovat příčiny chybování. Autorka se též snaží ze závěrů analýz vyvozovat obecnější doporučení a příkláná se k pozitivnímu hodnocení momentu chyby jako příležitosti, samozřejmě při zachování cíle výuky v podobě co nejvíce bezchybné produkce. Tento cíl hodnotíme jako realistický a v souladu s aktuálními didaktickými trendy.

Práce diplomantky je rozdělena do dvou kapitol. První, teoretická, předkládá ve stručné formě základní teoretický aparát spojený s problematikou chybování. Autorka se věnuje typologii chyb, příčinám chybování, otázce evaluace i učebních stylů. Vzhledem k šíři tématu a složitosti poznatků, které se k chybování váží, se může zdát, že stručnost výkladu je přílišná. Autorka se ale vždy snaží zmiňovat právě ty skutečnosti, které jí budou oporou v druhé části práce. Dokáží si představit, že některé části by potřebovaly doplnění, zejména zmínky o učebních stylech v závěru první kapitoly. Jak jsem však zmínil výše, autorka informace zmiňuje účelně a v textu neuhýbá směrem k jiným tématům. Do jaké míry to ztěžuje opravdové porozumění fenoménu chyby je však otázkou.

Druhá část je věnována popisu realizovaného výzkumu, který je založen na analýze překladů studentů francouzštiny (úroveň B1?) a chyb, kterých se při nich dopustili. Autorka se při přípravě překladového textu soustředila na momenty, které předem pokládala za problematické, v souladu s interferenční teorií chybování (konjunktiv, předložky, členy, idiomatické obraty atd.). Obtížnost těchto jevů se potvrdila, což není překvapivé. Za daleko přínosnější považuji následnou diskuzi mezi autorkou (v roli pedagoga) a studentem, která dokládá zájem žáků o chybu a vytěžení autorkou zmiňovaného "momentu proč". Bc. Marie Eiblová tak dokládá, že chyba může být jevem, který nejen že nedemotivuje, ale naopak obohacuje žákovo vnímání vlastní produkce a učitelé dovoluje se studentem navázat vztah. Účastnili se rozhovorů i zmíněné učitelky, které žáky vedou ve výuce? Jaký mají ony názor na možnost individualizovaného přístupu k žákům v otázce chybování?

Po formální stránce práce splňuje kritéria kladená na diplomovou práci, byť počet stran textu je hraniční. Citovaná literatura i práce s ní je vhodná, postrádám pouze citace z didaktických slovníků, nikoli pouze slovníků obecně jazykových. Autorka by se v nich o chybě možná dozvěděla další zajímavé skutečnosti, které by mohly obohatit její teoretickou část. Citování autoři (Marquilló Larruy, Cyr, Frei, Corder, Besse aj.) jsou vhodně zvolenými referencemi v oblasti chybování a výuky jazyka. Práce je psána francouzsky bez větších problémů, které by neumožňovaly porozumění textu. Přílohy, obsahující sken překladů studentů, skýtají další prostor k úvahám - např. kdo texty opravoval? Diskutovala autorka textu překlady např. v trojici ona-učitelka-student? Forma oprav (podtrhávání, nadepisování správných variant) byla zvolena vědomě či intuitivně?

Z dalších otázek, které bych Bc. Marii Eiblové při obhajobě rád položil, uvádím tři:

1) Existují i mimojazykové příčiny chybování, které mohou "zastínit" důvody jazykové (interference, intralingvální příčiny apod.)? Zmiňovali žáci takové momenty?

- 2) Na str. 25 porovnááte osvojování mateřského jazyka u dětí s učením cizího jazyka u žáků. Jsou chyby u těchto dvou skupin přeci jen v něčem odlišné? (Důvody, příčiny, vnímání chyb atd.)
- 3) Lze evaluovat i na základě jiných skutečností, než chyb? Měla by být chyba opravdu hlavním/jediným arbitrem pro hodnocení žáků?

Práci obecně hodnotím jako přínosnou, zejména ve druhé části. Ke škodě je přílišná stručnost teoretické části, která nechává mnoho témat nedořešených a tudíž není přesně jasné, proč se autorka přiklání k té či oné teorii, např. interference. Jako hlavní přínos vidím popsání pozitivního potenciálu chyby při motivaci studentů a její diagnostickou sílu při hledání cesty k pochopení jazyka, který se učíme.

Práci Bc. Marie Eiblové doporučuji k obhajobě.

Dne: 22. 8. 2014

Mgr. Tomáš Klinka